

Minister Aktywów Państwowych

BM.I.053.239.2024

IK: 1021085

Warszawa, 14 listopada 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację K10INT4764, Pana Michała Wosia, Posła na Sejm RP, z dnia 13 września 2024 r.

Minister Aktywów Państwowych, który wykonuje w imieniu Skarbu Państwa prawa z akcji w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, posiada uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych akcjonariusza, które są ściśle określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych¹ oraz w statutach lub umowach poszczególnych spółek. Wskazać przy tym należy, że ich realizacja jest pochodną wielkości posiadanego pakietu akcji w danej spółce. Dodatkowo podkreślić należy, że Minister Aktywów Państwowych działając w granicach wytyczonych przez przepisy prawa i stosownie do regulacji Kodeksu spółek handlowych nie ma uprawnień do wkraczania w zakres spraw będących w gestii zarządów spółek, jak również do wydawania wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Wszelkie decyzje dotyczące prowadzenia spraw spółek należą do kompetencji ich zarządów, które są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie spółkami i realizację strategii zgodnie z przyjętymi celami biznesowymi.

Jednocześnie mając na uwadze podniesione w interpelacji kwestie, Ministerstwo Aktywów Państwowych wystąpiło do Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (dalej: Spółka lub PGE) z prośbą o przedstawienie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Niniejsza odpowiedź została opracowana w oparciu o ww. stanowisko przekazane przez PGE oraz informacje otrzymane z Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Z wyjaśnień otrzymanych z PGE wynika, iż prowadzone obecnie przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (dalej: PGE GiEK S.A.) działania są kontynuacją formalnego procesu zapoczątkowanego przez poprzedni Zarząd, który pismem z dnia 30 grudnia 2020 r. poinformował Prezesa Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (dalej: PSE S.A. lub OSP) o zamiarze wyłączenia w przyszłości z eksploatacji bloków energetycznych Elektrowni Rybnik (w piśmie wskazywano na datę 31 grudnia 2023 r.).

W konsekwencji powyższych działań, spółka PGE GiEK S.A. zgłosiła do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zamiar zaprzestania prowadzenia z dniem 31 grudnia 2025 r. działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej. Pismem z dnia 6 sierpnia 2024 r. termin zaprzestania działalności koncesjonowanej w zakresie wytwarzania oraz przesyłania i dystrybucji ciepła określono na dzień 31 sierpnia 2026 r. PGE GiEK S.A. biorąc jednak pod uwagę obowiązujące umowy na dostawy ciepła, te obowiązują do końca czerwca 2027 r., zadeklarowała, że do momentu ich wygaśnięcia Elektrownia Rybnik będzie dostarczać ciepło za pomocą wytwornic pary i alternatywnie kotłów wodnych (mobilnych).

Spółka PGE przekazała informacje, iż wskaźnik wykorzystania mocy zainstalowanej w Elektrowni Rybnik, składającej się z 4 bloków o łącznej mocy osiągalnej 900 MWe, za 2023 wynosił niecałe 25%, co świadczy o szczytowym charakterze pracy na potrzeby Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W ostatnich latach zauważalny jest trend spadkowy, z uwagi m.in. na przyrost mocy z odnawialnych źródeł energii, a także

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 18, z późn. zm.

uruchamiane elektrownie gazowe, tym samym spodziewane wykorzystanie bloków węglowych w Elektrowni Rybnik będzie na jeszcze niższym, niż dotychczas poziomie.

Elektrownia Rybnik jak każdy zakład produkcyjny dla sprawnego działania musi generować marżę na kosztach zmiennych. Marża musi pokryć koszty stałe, głównie koszty pracy, remontów i podatków. Niestety w przypadku Elektrowni Rybnik, marża na kosztach zmiennych jest ujemna w całym okresie prognozy średnioterminowej, nie ma żadnych narzędzi, które mogą poprawić sytuację zakładu. Z rynkowego punktu widzenia działanie Elektrowni Rybnik jest dziś nieuzasadnione ekonomicznie.

Odnosząc się do kwestii budowy bloku parowo - gazowego PGE podkreśliła, iż przedmiotowa inwestycja jest prowadzona przez spółki z Grupy Kapitałowej PGE, które realizują w Rybniku projekt budowy nowoczesnego bloku gazowo-parowego o mocy prawie 900 MWe. Ta inwestycja, o wartości blisko 4 miliardów złotych, ma kluczowe znaczenie nie tylko dla lokalnej społeczności, ale także dla bezpieczeństwa energetycznego Polski. Nowy blok, który ma rozpocząć działalność pod koniec 2026 roku, będzie dostarczać energię elektryczną dla około 2 milionów odbiorców. Zabezpieczy 50 miejsc pracy w elektrowni oraz od 2 do 3 razy tyle w spółkach świadczących usługi na rzecz bloku gazowo - parowego.

Nowy blok gazowy to również pozytywny wpływ na środowisko i poprawa jakości powietrza dla mieszkańców Rybnika. W trakcie procesu spalania gazu powstaje mniej szkodliwych związków chemicznych niż w przypadku innych paliw kopalnych, a ich emisja jest bardzo ograniczona. W wyniku procesu wytwarzania energii w elektrowniach gazowych nie powstają szkodliwe związki, takie jak tlenki siarki, a ilość dwutlenku węgla oraz tlenków azotu jest zmniejszona o ponad 50%. Jednocześnie zastosowanie paliwa gazowego nie wymaga stosowania instalacji oczyszczania spalin - odsiarczania i odpylania oraz rozbudowanych oczyszczalni ścieków etc., które są niezbędne w jednostkach węglowych, a co za tym idzie - jednostki gazowe charakteryzują się mniejszą ilością odpadów.

Ponadto kluczową korzyścią z wyboru technologii gazowej jest znacznie wyższa sprawność wytwarzania energii elektrycznej - powyżej 60% w stosunku do 30-40% dla jednostek węglowych. Jednostki gazowe charakteryzują się również znacznie wyższą elastycznością w porównaniu do jednostek węglowych, wyrażoną w dopuszczalnym tempie przyrostu mocy jednostki, od minimum technicznego do mocy nominalnej. Takie parametry są obecnie szczególnie pożądane na rynku energii elektrycznej, na którym duży wolumen energii pochodzi z odnawialnych źródeł energii, których praca jest niestabilna. Dzięki niższej emisyjności, jednostka gazowa charakteryzuje się wyższą efektywnością ekonomiczną w porównaniu do jednostek węglowych (niższe koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂), a w efekcie energia elektryczna jest tańsza niż ze źródeł węglowych. Dzięki wyższej elastyczności jednostka gazowa może dostosowywać bardzo szybko profil swojej produkcji do zmian generacji ze źródeł odnawialnych, co jest odpowiednio wynagradzane przez Operatora Systemu Przesyłowego poprzez świadczenie regulacyjnych usług systemowych.

Jednocześnie należy podkreślić, iż dotychczasowi odbiorcy ciepła i energii elektrycznej nie odczują żadnych zmian w wyniku zamknięcia Elektrowni Rybnik.

Odnosząc się do kwestii rynku mocy oraz polityki energetycznej Unii Europejskiej uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej MKiŚ) wskazało, że na bieżąco monitoruje sytuację i analizuje dostępne mechanizmy oraz dostosowuje prawo krajowe do prawa Unii Europejskiej. Działania te mają na celu zapewnienie jak największej dostępności różnego rodzaju produktów i mechanizmów, które będą zwiększały elastyczność systemu elektroenergetycznego, która stanowi kluczowy element dla transformacji energetycznej w kontekście ciągłego wzrostu OZE w krajowym miksie energetycznym. W tym celu, w szczególności analizowane są możliwości w zakresie tzw. odpowiedzi odbioru (ang. demand side response) oraz zwiększenia udziału magazynów energii w systemie elektroenergetycznym, co pozwoli na zwiększenie możliwości przyłączeniowych dla instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii.

MKiŚ prowadzi również aktywne działania mające na celu zwiększenie możliwości sieciowych, w tym możliwości przyłączeniowych w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. W ramach prac legislacyjnych dotyczących procesu przyłączania do sieci, jak również funkcjonowania tych sieci, Minister Klimatu i Środowiska uwzględni dokonującą się zmianę technologiczną, rozwój generacji rozproszonej i zmianę sposobu

funkcjonowania sieci elektroenergetycznej oraz równolegle realizuje wspólnotową politykę klimatyczno-energetyczną wspierającą zwiększanie integracji OZE w systemie. Podejmowane działania skupione są na dwóch kluczowych obszarach: optymalizacji istniejących możliwości sieciowych oraz rozbudowie i modernizacji sieci.

Ponadto wdrażając prawo UE, MKiŚ planuje wprowadzić aukcje uzupełniające rynku mocy, które w okresie od 1 lipca 2025 r. do końca 2028 r. pozwolą na nabywanie mocy w ramach rynku mocy również od jednostek wytwórczych niespełniających limitu emisji, o ile takie nabycie dodatkowej mocy będzie niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Zgodnie z przedłożonymi Ministerstwu Aktywów Państwowych wyjaśnieniami obecnie MKiŚ pracuje nad oceną funkcjonowania rynku mocy, która będzie podstawą do przygotowania propozycji zmian rynku mocy albo jego zniesienia. Jednym z działań podjętych w celu przygotowania oceny było przygotowanie ankiety dla uczestników rynku energii elektrycznej w zakresie funkcjonowania rynku energii elektrycznej i rynku mocy, w której udział wzięło 121 uczestników rynku reprezentujących zarówno sektor wytwarzania, DSR, magazyny, jak i operatorów, odbiorców końcowych (w tym przemysłowych) oraz organizacje pozarządowe. Ocena zostanie przedłożona przez Radę Ministrów do Sejmu do końca 2024 r. Skutkiem przedłożenia oceny będzie również przedstawienie rekomendacji co do działań na przyszłość, w tym proponowanych mechanizmów wsparcia po 2030 r.

Warto również zwrócić uwagę na reformę rynku bilansującego energii elektrycznej, która weszła w życie 14 czerwca 2024 r. (m.in. wprowadziła rynkowe mechanizmy pozyskiwania i rozliczania mocy bilansujących). Dzięki temu, dostawcy usług bilansujących mogą uzyskiwać rynkowe wynagrodzenie za dostawę usług bilansujących niezbędnych do bilansowania systemu elektroenergetycznego, którego wysokość jest ustalana przy wykorzystaniu składanych przez nich ofert dostawy poszczególnych usług bilansujących.

Wprowadzone zmiany zapewniają możliwość szerszego uczestnictwa pomiotów w rynku bilansującym i oferowania swoich usług w ramach bilansowania systemu elektroenergetycznego. Od wprowadzenia reformy minęło niewiele czasu (nieco ponad kwartał), ale już można odnotować, że uczestnicy rynku dostosowali się do zmian i nabrali doświadczenia w zakresie uczestnictwa w tych segmentach rynku bilansującego, który podlegał największym zmianom. Ma to również odzwierciedlenie w poziomie wyceny usług bilansujących, a także w zwiększonym zainteresowaniu rynkiem usług bilansujących przez nowych uczestników rynku, w tym z sektora OZE. Wzrost konkurencyjności na rynku bilansującym powinien spowodować dalsze obniżenie wycen mocy bilansujących na rynku bilansującym oraz zwiększenie podaży usług bilansujących, co w konsekwencji powinno mieć pozytywny wpływ na sposób wyceny energii elektrycznej na rynku hurtowym, w tym mogłoby wpłynąć na obniżenie cen.

Należy jednak zaznaczyć, że MKiŚ nie ma możliwości bezpośredniej ingerencji w sposób kształtowania się cen energii elektrycznej, ponieważ jest to mechanizm rynkowy, w którym cena jest ustalana jako wynik gry popytu i podaży, a nie w sposób administracyjny.

Dodatkowo, polski rynek energii elektrycznej jest częścią unijnego wewnętrznego rynku energii, który jest oparty o szereg regulacji unijnych, które określają zasady obrotu energią elektryczną, w tym zakaz stosowania maksymalnego lub minimalnego limitu hurtowej ceny energii elektrycznej.

Z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Aktywów Państwowych
Robert Kropiwnicki
sekretarz stanu
dokument podpisany elektronicznie
1021085.3720935.2968924

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów